

“Справедливост, морал и правосъдие”

Есе

Великият немски философ Имануел Кант е казал: “Ако загине справедливостта, човешкият живот няма да има вече никаква стойност.” Точно в тези негови думи е скрита огромна сила, която може да бъде открита само от тези, които са подготвени за нея. Животът е безценен дар за всеки човек, който му е даден да съществува, но ако желае да се изгради като личност, индивидът трябва да положи усилия да се “докосне до огромната сила”.

Думи като “справедливост”, “морал”, “правосъдие” не са общоприети понятия, а напротив – много рядко срещани в ежедневието на младите поколения. Хората не са родени с познания за тях, но наистина, ако самите ние успеем да разберем дълбокия им смисъл, ще бъдем удовлетворени, че бихме могли да накараме и другите хора да уважават това, което тези думи означават. Не е нужно тяхното изричане, а тяхното усещане. Това са взаимосвързани понятия, които може да се проявят във всяка сфера от живота, където се сблъскват човешките взаимоотношения – те сякаш ги изрисуват. Например справедливостта в правосъдието. Нещото, което най-точно ни отвежда до извършеното престъпление. В правосъдието, разбира се, има общоприети норми за справедливост, които трябва да действат навсякъде. Моралът пък е понятие, в чиято основа са поставени човешките разбирания за това какво е “правилно” и “неправилно”, но и в основата точно на тези разбирания са построени и законите, внедрени в правосъдието. Разбира се, между тях има и известни разлики. Например справедливостта и моралът нямат точно определени рамки, докато правосъдието е държавна дейност, осъществявана от съдебната власт.

Справедливостта е много важна за всеки един от нас. Всички ние сме усещали поривите ѝ. Тя е обществен идеал, породил се в умовете ни. Справедливостта е стремежът всичко да бъде отсъдено по най-разумния и правилен начин. От раждането ни, нашите родители и учители, ни учат да различаваме справедливото от несправедливото. Получавайки съветите от родителите си, не винаги ги приемаме за справедливи, тъй като вярваме в собствената си правда, което понякога е грешно. Като малки учителите ни, ни учат на справедливостта между всички, но пораствайки точно си го осъзнал и изведнъж, сблъсквайки се с реалната действителност, представата ти рухва. Разбирайки, че не всеки е такъв, какъвто изглежда или, за какъвто се представя. Тогава осъзнаваме, че животът съвсем не е приказка, но това не бива да ни плаши. Въпреки че животът понякога не е справедлив, той ни е даден и ние трябва да го изживеем, колкото се може

по-добре. Преди всичко трябва да имаме мечти, стремежи и ценности, които трябва неотлъчно да следваме. Само така бихме могли да постигнем необходимата хармония със себе си и заобикалящия ни свят. Следвайки справедливостта, личността ни ще бъде добре оценена и приета, тя ще се чувства призната и удовлетворена. Чрез добрите си дела бихме могли да постигнем добро. Животът е изключително пъстър, изпълнен с много преживявания и предизвикателства, заради които има смисъл да живеем. Осъществяването на справедливостта трябва да се прилага, тъй като тя е свързана със свободата на човека. С ясното съзнание за справедливостта и качествата си всеки от нас трябва да отстоява позициите си.

Моралът е качество присъщо за човека. Според мен той е съвкупност от човешки характери или закони на различни общества. Моралът е основата, от която човекът може да започне своето самоусъвършенстване. От друга страна той предпазва обществото от деградация. Моралът е система от ценности, която всеки трябва да следва. Да постъпиш морално означава да не вредиш на околните, а да им помагаш, с каквото можеш и да ги подкрепяш. Понякога допускаме грешка, че очакваме да бъдем разбрани правилно. Не винаги трябва да очакваме всеки да бъде доволен и да бъдем оценени подобаващо, тъй като всеки сам избира стила си на поведение и обкръжаващата го среда, която би могла да “приспи” съвестта му. Моралът е тази ценност, която ни предпазва от прегрешения. Той е съвкупност от неписани закони, към които трябва да се придържа всяка личност, за да поддържа хармония във взаимоотношенията си с околните.

Правосъдието е синоним на справедливостта. Неговата цел е да защитава законността. За съжаление днес повечето граждани имат непреосмислени желания! „Иска ни се Законът да е не само справедлив, но и човеколюбив. Не ни задоволява той да гарантира на всеки гражданин свободно и мирно прилагане на способностите му в интерес на неговото физическо, интелектуално и нравствено развитие; изискваме от Закона да облива нацията в благоденствие, образование и нравственост...” – Фредерик Бастиа. Искайки това никой не се замисля, че именно законът раздава еднакви правила, възможности и свободи. Именно правосъдието е системата от закони, която урежда отношенията между хората, регулира, санкционира и дава права на свободата на личността. Свободата е възможността на човека да действа според собствените си решения. Когато съблюдаваме законите и общите правила, ние сме свободни. Законът ограничава, но и дава свобода. Но както си свободен, така изведнъж можеш да се окажеш зад решетките без право на глас. За съжаление днес законите често са престъпвани поради надделяването на личните нужди и желания. Но, когато не спазваш правилата, трябва да понасяш наказанията, защото няма закони без санкции. Според мен те трябва да бъдат по-сурови, тъй като по този начин престъпленията ще намалеят и ще заживеем в един

по-добър свят. По този начин, преди години постъпил един от владетелите ни – Хан Крум, създателят на първите писани закони. Но за голямо съжаление днес законите са твърде много и не се следи отблизо за спазването им и дори несъзнателно някои от тях се нарушават. Темида е богиня на правосъдието,въплащение на божествения ред,закон и обичай в древногръцката митология.Изобразява се като жена с превръзка на очите,която държи везни в едната си ръка понякога и меч (или рог на изобилието) в другата.За египтяните тя била символ на истината и справедливостта.Днес,аз също поддържам тази теория,че именно истината и справедливостта са в основата на правосъдието,но и в основата на житейския път на всеки един от нас. Навлизайки във възрастта, в която човек става независим и може да взема сам решения, аз осъзнавам, че разумът е по-необходим от всеки закон. Ако един човек е неразумен, нито един от законите не би му повлиял да не направи, това което е замислил.Но все пак,за да съществува демократична държава е необходима независима съдебна система и,ако всеки гражданин търси правата си няма как тя да не прогресира!

“Справедливост”, “морал” и “правосъдие. Три думи, носещи толкова обширно послание към нас. Послание, каращо ни да се замислим и преосмислим постъпките си. Трябва да издигнем нашия глас, не трябва да се крием обезверени и сами да раздаваме справедливост. Трябва да бъдем устремени към светлото бъдеще, така че чрез нашите постъпки и идеи да успеем да променим нещо, което да ни отвърне с положителна причина да останем в скъпото ни отечество и никога да не го напускаме. Основният смисъл на живота е да се бориш и оставиш нещо ценно след себе си, а това няма как да не се случи, ако усърдно преследваш човешките си ценности!Нека бъдем справедливи,нека моралът бъде наш „водач” по светлия и дълъг път,който предстой да извървим,нека всички ние се доверим на силата на правосъдието!

В. М. Б. 17г. 11б кл.

**СОУ с разширено изучаване на чужди езици
„Д-р Петър Берон”**